

Vyřizuje:

Doručovat do datové 4memzkm
schránky:
Datum: 19. 1. 2022

Vážený pan
Ing. Jozef Síkela
Ministerstvo průmyslu a obchodu
Na Františku 1039/32
Staré Město
110 00 Praha 1

na vědomí:
předseda a místopředsedové vlády

odesláno do datové schránky: bxtaaw4

Návrh na zmírnění dopadů energetické krize formou bonusu na energie

Vážený pane ministře,

obracím se na Vás s návrhem na řešení energetické krize, která se ať už přímo nebo nepřímo dotýká všech občanů a firem. Vláda se zavázala v programovém prohlášení, že **prostředky z Modernizačního fondu budou využity i na kompenzaci dopadu energetické krize a dále, že nepůjde cestou zvyšování daňové zátěže**. Podstatou níže uvedeného návrhu je ekonomická pomoc širokým vrstvám občanů ČR, a to zavedením bonusu na energie ve výši 200-400 Kč na osobu, který bude domácnostem kompenzovat vyšší ceny energií a související drahotu potravin a dalších výrobků a služeb, a bude hrazen z vyššího daňového výnosu státu, vyšších cen emisních povolenek a dividendy vyplacené státu z majetkové účasti v obchodní společnosti ČEZ, a.s. Vzhledem k tomu, že dlouhodobě bude možné financovat bonus z povolenek zajišťujících snížení hladiny oxidu uhličitého ve vzduchu, lze mluvit o „uhlíkovém“ bonusu. Dovolte mi, abych Vám návrh touto cestou představil v návaznosti na naši diskusi v Poslanecké sněmovně v minulém týdnu.

Potřeba pomoci

Zvýšení cen zemního plynu, elektrické energie a tepla se v letošním roce přímo dotkne až **3 milionů domácností**. Průměrná domácnost si kvůli inflaci cen energií a dalších výdajů **příplatí cca 3 500 korun měsíčně**. Nepřímo vyšší ceny energií pocítí všichni občané, protože se vyšší ceny energií promítnou i do vyšších cen energeticky náročných produktů a služeb jako jsou například mouka, pečivo a další potraviny, jejichž ceny zvyšuje rostoucí cena průmyslových hnojiv nebo nároky na tepelnou úpravu a chlazení. Nejvýrazněji zvýšení dopadne na 30 % nejchudších domácností, které nevytváří úspory. Současně zvýšené náklady dopadnou i na střední třídu, která bude muset omezit jiné výdaje.

V návaznosti na naši diskusi v Poslanecké sněmovně bych Vás chtěl ubezpečit, že rozumím obavám MPO, že by bylo lepší peníze alokovat místo bonusu na podporu ekologických investic. A že může být

bonus na energie považován za nástroj politického přerozdělování rozpočtu. K tomu je však třeba uvést, že peníze, o kterých se bavíme (viz dále), jsou peníze vybrané kvůli vysokým cenám energií navíc z peněženek domácností. Pokud má mít ekologická transformace podporu, nelze odhlížet od toho, že občané vnímají jako **nespravedlnost, že stát vybere peníze na daních a povolenkách navíc a nechce jim drahotu kompenzovat, pokud se chovají ekologicky šetrně** a využili již všechny možnosti zateplení a ekologicky šetrných investic.

Například se na mě obrátila občanka - předsedkyně SVJ, 93 jednotek s plynovou kotelnou, že mají vyšší zálohy na plyn. Zatímco loni platili měsíční zálohy 145 300 Kč včetně DPH, letos v lednu dostali zálohy 882 000 Kč, tedy jde o **zvýšení ceny plynu o 737 000 Kč měsíčně, z čehož 128 000 Kč měsíčně tvoří výběr daní navíc státem.**

Občané proto logicky považují za nespravedlivé, že **stát využívá růst cen energií, vydělává na něm a kompenzuje tím špatnou situaci veřejných rozpočtů, aniž by jakkoliv pomohl dotčeným domácnostem.** Proto považují za nerozumné usilovat o to, aby všechny peníze šly jen na ekologické dotace a stát žádným způsobem nepomohl domácnostem dotčeným krizí na energetickém trhu. Jsou to přitom primárně vysoké ceny energií, co občany motivuje k úsporám, nikoliv státní podpůrné programy, tedy už tato samotná situace přiměje domácnosti a podniky energiemi šetřit. Pokud stát nebude růst cen energií dotčeným domácnostem kompenzovat a jen bude od domácností vybírat další peníze na daních na další ekologické dotace, lze očekávat, že **politika ekologických dotací vzbudí mezi občany odpor a bude ohrožena podpora veřejnosti pro samotnou podstatu ekologické transformace vůbec.**

Růst příjmů státu v důsledku energetické krize

Podle propočtů, které jsem si nechal zpracovat, přitom v důsledku energetické krize a růstu cen energií **získá stát značné prostředky v rozsahu cca 40-100 miliard korun ročně v následujících letech.** Ztrojnásobení ceny emisní povolenky znamená i zdvojnásobení příjmů státního rozpočtu, vedle toho způsobuje růst cen energií i vyšší inkaso DPH a v neposlední řadě i podíl státu na ziskovosti skupiny ČEZ.

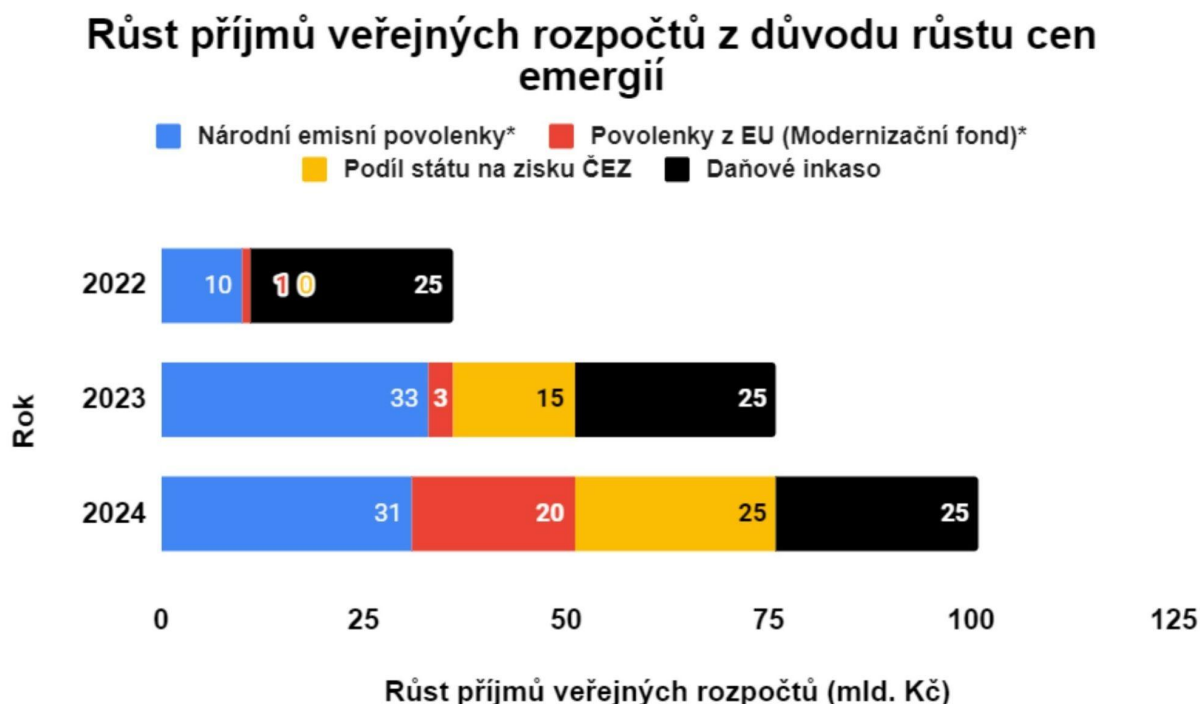
	2022	2023	2024
Národní emisní povolenky (původní alokace)*	20 (10)	54 (19)	52 (19)
Povolenky Modernizační fond (původní alokace)**	16 (15)	18 (15)	35-40 (15)
Podíl státu růstu zisku ČEZ***	0	10-15	25+
Vyšší výběr daní***	20-30	20-30	20-30

* *solidární transfer EU ETS z ostatních zemí při růstu ceny povolenky z 30 euro na megawatthodinu na 80 euro za megawatt hodinu, započten přesun 378,9 milionů povolenek do rezervy*

** *Povolenky sloužící jako příjem mod. fondu, pro rok 2022 a 2023 byly již vydraženy v roce 2020*

*** 1 euro růst ceny elektřiny znamená 750 milionů hrubého zisku jaderných elektráren společnost ČEZ. Téměř 70% podíl státu činí 523 milionů korun. Při dlouhodobém zvýšení cen o 50 euro za megawatt hodinu získá stát 25 miliard a to pouze díky jaderné energii. Další miliardy korun přinese státu výroba elektřiny z dalších bezemisních zdrojů, které nejsou nákladově ovlivněny cenou zemního plynu nebo uhlíkové povolenky.

**** Odhad. růst ceny elektřiny a zemního plynu znamená růst výběru DPH i růst výběru DPH z prodeje těchto komodit. Kromě vyššího výběru DPH přímo se zvyšují ceny energeticky náročného zboží a služeb, například potravin.

*solidární transfer EU ETS z ostatních zemí při růstu ceny povolenky z 30 euro na megawatt hodinu na 80 euro za megawatt hodinu, přesun části EU ETS do rezervy započten
Růst ceny elektřiny se přímo projevuje na ziskovosti skupiny ČEZ, protože náklady na provoz jaderných a vodních elektráren nejsou ovlivněny cenami zemního plynu nebo uhlíkové povolenky
Rostoucí ceny energií zvyšují inkaso daně z přidané hodnoty z prodeje elektřiny, zemního plynu a veškerého energeticky náročného zboží a služeb

Jak vyplývá z výše uvedeného přehledu, vzhledem k růstu cen energií vzroste výběr daní i zisk polostátního ČEZu a podíl státu na dividendě. Další peníze přinese růst ceny emisních povolenek, které znamenají i více peněz EU skrze Modernizační fond. Peníze do rozpočtu přinesl i přesun financování programu „Nová zelené úsporám“ do Národního plánu obnovy. Vzhledem k přesunu evropských povolenek v roce 2022 do rezervy a časovému posunu aukcí povolenek v Modernizovaném fondu porostou příjmy státu postupně.

Navrhovaná podoba bonusu na energie

Lednová makroekonomická predikce ministerstva financí uvádí, že stát již v tomto roce získá navíc 60 miliard korun díky růstu energiemi tažené inflace. Od roku 2024 přiteče do veřejných rozpočtů až 100 mld. korun ročně navíc, zatímco domácnosti budou tvrdě platit o 3500 korun měsíčně navíc, tedy jeví se logické, aby aby stát využil část výnosů na zmírnění dopadu energetické krize. K tomu se vláda zavázala v programovém prohlášení. Navíc by bylo těžko obhajitelné, aby vláda vybrala o 25 mld. korun navíc na daních, když slibovala, že daňovou zátěž nebude zvyšovat.

Proto **navrhují zavedení bonusu na energie**, podle kterého by každý občan dostal **měsíčně příspěvek 200 až 400 korun**. Pro čtyřčlennou rodinu by tak měsíční příspěvek do rodinného rozpočtu činil 800 až 1600 korun (v závislosti na výši výnosů dražeb emisních povolenek). Náš návrh by zároveň platil souběžně s příspěvkem na bydlení. Dlouhodobě je možné výši bonusu navázat na uhlíkové příjmy státního rozpočtu a Modernizačního fondu. S rostoucí cenou energie se automaticky bude zvyšovat i kompenzace domácností. Uhlíkový bonus na energie na tomto principu zavádí v červenci 2022 sousední Rakousko. Jako nejefektivnější řešení snižování emisí ho podporuje například celá řada vlivných ekonomů, jako například Gregory Mankiw nebo bývalý ministr financí Spojených států Hank Paulson¹.

Bonus na energie je možné občanům distribuovat různými cestami. První možností je skrze síť stávajících dodavatelů **snížením faktury za energie**. Náklady spojené s administrativou bonusu včetně vypočtené bonusové částky by dodavatelům poskytl stát, a to formou paušální režijní částky dle počtu odběratelů (srovnatelné s provozní režii systému sociální podpory). Současně by stát vytvořil jednoduchý informační systém propojený s registrem obyvatel, aby dodavatel mohl ověřit, že nedochází k vícenásobnému čerpání bonusu. Druhou možností je bonus distribuovat pomocí stávajícího systému daňové soustavy a systému sociální podpory. Většina obyvatel ČR pracuje nebo pobírá penzi. Vyživované děti jsou též svými rodiči či jinými zákonnými zástupci pro daňové účely registrováni. Těmto osobám je možné přiznat bonus automaticky. Zbývající obyvatelstvo pobírá nějakou jinou formu sociální podpory. O kompenzační bonus si budou moci na příslušném pobočce ÚP požádat. Způsob distribuce je důležitou, ale technickou záležitostí, na které lze hledat politickou shodu po shodě na zavedení uhlíkového bonusu.

Náš návrh představuje **zátěž 25 až 50 miliard**, což jsou daně vybrané kvůli drahotě, které prostřednictvím bonusu na energie vrátíme lidem. Nejedná se tak o žádné řešení na dluh, které by udělalo další sekeru do státního rozpočtu. Zdroje jsou zajištěny výše popsány příjmy státního rozpočtu a toto opatření realizuje sliby uvedené v programovém prohlášení vlády.

Rozdíl bonusu na energie oproti zrušení DPH

Zrušení DPH na energie z dílny bývalé vlády by zvýhodňovalo vysokopříjmové domácnosti, které mají v průměru vyšší spotřebu energie a díky zrušení DPH by od státu získaly více peněz než středněpříjmové a nízkopříjmové domácnosti. Zjednodušeně řečeno by majitel velké vily s vyhřívaným bazénem dostal mnohonásobně větší slevu než babička v garsonce, což neodpovídá smyslu zmírnění dopadů energetické krize. V navržené podobě byl navíc postup v rozporu s evropským právem, které neumožňuje úplné

---

¹ www.cbd.int/financial/2017docs/usa-carbontax.pdf

zrušení daně. Snížení nebo zrušení DPH zároveň nemotivuje spotřebitele k úspoře energie. Dočasné snížení daně by snad mohlo být dočasným řešením do doby, než bude připraven bonus na energie, ale nikoliv řešením trvalým a koncepčním.

Bonus na energie naproti tomu podpoří všechny domácnosti spravedlivě. Díky tomu dosáhnou nízkopříjmoví a středněpříjmoví občané na více peněz než při zrušení DPH, které zvýhodňuje domácnosti s vysokou spotřebou energie. Bonus také **motivuje k energetickým úsporám**, které zároveň je pomáhá i financovat. Bylo by nemorální, aby stát snižoval zvýhodnění těm, kdo v minulosti investovali do energetických úspor, například zateplili nemovitost či investovali své peníze do výměny oken.

Využití peněz z aukcí emisních povolenek a Modernizační fond

S rostoucí cenou emisních povolenek přímo úměrně roste i příjem Modernizačního fondu z očekávaných **15 miliard ročně až na 40 miliard ročně** při ceně emisní povolenky 80 euro za megawatthodinu.

Projekty aspirující na dotace z Modernizačního fondu jsou díky rostoucí ceně energií v zisku i bez státní podpory. Díky tomu může být případně dotace snížena nebo dokonce zrušena, aniž by byla ohrožena návratnost projektů. Nižší státní podpora zároveň umožní podpořit daleko více projektů, než bylo původně v plánu, a to například v oblasti energetických úspor ve veřejném sektoru. Prostředky, které stát získá z evropských zdrojů díky růstu emisní povolenky, proto mohou být použity na řešení šířící se energetické chudoby v podobě bonusu, aniž by došlo k ohrožení již plánovaných investičních projektů. Zvýšení efektivity Modernizačního fondu je možné dosáhnout díky rozšíření investiční **aukce holandského typu**, díky čemuž získají dotaci žadatelé, kteří požadují nejnižší dotaci. Tento způsob podpory lépe zohledňuje rentabilitu projektů a zároveň vede k úspoře veřejných prostředků. Uspořené peníze by bylo možné alokovat na podporu dalších projektů, na které by se jinak nedostalo.

Abychom předešli sporům s Evropskou komisí, navrhujeme přesun všech národních energetických dotací pod hlavičku Modernizačního fondu a samotný fond reformovat tak, aby jeho alokace zohlednila dlouhodobý trend růstu cen energií, investiční potřeby domácností i veřejného sektoru. Více peněz by si zasloužila podpora projektů v rámci veřejného sektoru (domovy pro seniory, školy, nemocnice, municipality..), kam má podle současných pravidel fondu putovat pouhá desetina celkové finanční alokace. Rozšířeny by měly být i dotační projekty pro domácnosti. **Administrativní požadavky na investice domácností by měly být sníženy.**

Z aukcí národních povolenek by bylo možné zafinancovat celý uhlíkový bonus. Od roku 2023 by měl stát mít k dispozici zhruba 50 miliard korun ročně při ceně 80 euro/t CO₂. V letošním roce by k uhlíkovým penězům mohl stát občanům mimořádně přispět z rostoucího inkasa DPH.

Vážený pane ministře, děkuji, že jste se s tímto návrhem seznámil. Budu se těšit na možnost s Vámi téma - spolu s experty našeho klubu - podrobněji prodiskutovat. Stejně tak s Vašimi náměstký Petrem Třešňákem a Reném Nedělou, se kterými jsem ho dosud konzultoval.

S úctou

Mgr. et Mgr. Jakub Michálek, Ph.D., předseda poslaneckého klubu Pirátů